

Escola EINA

Programa d'Introducció a la Comunicació

Anna Carrascal / Miquel de Moragas

1. La dimensió global de la comunicació

L'Univers com a conjunt de sistemes interactuant; intercanvi energia-informació. Comunicació i vida: processament d'informació externa per part dels organismes. La comunicació animal. Especificitat de la comunicació humana. El llenguatge: modalitzador del pensament i instrument de comunicació.

2. Els models de la comunicació

Els esquemes de Shannon i de Lasswell. Els elements: emissor, receptor, missatge, canal i referent. El procés: informació, comunicació, interactivitat, diàleg, transmissió. Persuasió i interpretació.

3. Nocions bàsiques de semiòtica: el signe

La mediació dels signes. Significat i significant. Expressió i contingut. Sistema-llengua-codi / procés-parla-manifestació. Concepte triàdic de signe. Tipologia bàsica del signe: index, icona i símbol. Les dimensions de la semiòtica: sintàctica, semàntica i pragmàtica.

4. Nocions bàsiques de semiòtica: el text

Discurs i text. Organització sintàctica del text. Nocions de semàntica. Els conceptes de significat. El referent. Denotació i connotació. La pragmàtica: text i context. Situacions de comunicació. La retòrica.

5. El llenguatge verbal

Funcions comunicatives. Els actes de llenguatge. Funcions cognitives: socialització, modelització del món. El cas dels nens salvatges.

6. La comunicació no verbal

Efectes de l'entorn. Territori i espai personal. Aparència física i manera de vestir. Moviments i postures. El tacte. Les expressions facials. La mirada. El to. Emissió i recepció de senyals no verbals. La imatge personal en la interrelació quotidiana.

7. La imatge visual

La imatge dintre dels processos cognitius i comunicatius. Tipus d'imatges: gràfiques, esquemàtiques i figuratives. La importància de la imatge a la societat actual. El poder de la imatge.

8. Els mitjans de comunicació social

Nocions bàsiques de la història i evolució dels mass media. Els mass media en la societat actual: la premsa, la ràdio, la televisió i el cine.

9. Altres media de comunicació

La publicitat. Les relacions públiques. La creació d'imatges polítiques, institucionals, comercials.

10. Les funcions i els efectes de la comunicació

Nocions bàsiques de funcionalitat de la comunicació de masses. Informació i entreteniment. Informació i economia. Informació i consens. Esquemes sociològics i psicològics de la interpretació dels efectes de la comunicació.

11. La comunicació del futur

El concepte de telemàtica. La centralitat de la informació a la societat postindustrial. Els nou media, els nous serveis i els nous espais de comunicació.

BIBLIOGRAFIA

1. DELANY, S.R., Babel 17, Barcelona, Ultramar, 1986
LASWELL, H.D., "Estructura y función de la comunicación en la sociedad", en M. de Moragas (ed.), Sociología de la comunicación de masas, vol. II, Barcelona, G. Gili, 1982
2. ESCARPIT, R., Teoría general de la información y la comunicación, Barcelona, Icaria, 1977
SHANNON, Cl. y WEAVER, W., La teoría matemática de la comunicación, Madrid, Forja, 1981
3. BARTHES, R., Elementos de semiología, Madrid, A. Corazón, 1971
MORRIS, Ch., Fundamentos de la teoría de los signos, Barcelona, Paidós, 1985
4. CASETTI, F., Introducción a la semiótica, Barcelona, Fontanella, 1980
ECO, U., Tratado de semiótica general, Barcelona, Lumen, 1977
SEARLE, J., Actos de habla, Madrid, Cátedra, 1980
5. ITARD, J., Víctor de l'Aveyron, Madrid, Alianza, 1982
LANE, H. y PILLARD, R., L'enfant sauvage du Burundi, París, Inter Editions, 1980
LURIA, A.R., Conciencia y lenguaje, Madrid, Pablo del Río, 1980
Los procesos cognitivos, Barcelona, Fontanella, 1980
6. GOFFMAN, E., La presentación de la persona en la vida cotidiana, Buenos Aires, Amorrortu, 1981
KNAPP, M.L., La comunicación no verbal, Barcelona, Paidós, 1985
7. ARNHEIM, R., El pensamiento visual, Barcelona, Paidós, 1986
ZUNZUNEGUI, S., Mirar la imagen, Bilbao, Universidad País Vasco, 1982
8. DE FLEUR, M.L., y BALL-ROKEACH, S., Teorías de la comunicación de masas, Barcelona, Paidós, 1982
McQUAIL, D., Introducción a la teoría de la comunicación de masas, Barcelona, Paidós, 1985
MOLES, A., La comunicación y los mass media, Bilbao, El Mensajero, 1975
9. DOMENACH, J. M^a, Propaganda política, Barcelona, Ed. 62, 1963
MEYERS, W., Los creadores de imagen, Barcelona, Planeta, 1986

MORAGAS, M. de, Sociología de la comunicación de masas, vol. III, Barcelona,
G. Gili, 1982

SCHMITTEL; W., Process Visual, Zurich, ABC, 1979

10. DE FLEUR, M.L. y BALL-ROKEACH, S., Op. cit

McQUAIL, D., Op. cit.

MORAGAS, M. de, Op. cit., vol.II

11. MORAGAS, M. de, Op. cit, vol. IV

MOSCOU, M., Fantasías electrónicas, Barcelona, Paidós, 1986